

Çatışma Çözme Becerilerine Yönelik İhtiyaçlar Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çatışma Çözme Becerilerine Yönelik İhtiyaçlar Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18388>

Özet

Çatışma Çözme Becerilerine Yönelik İhtiyaçlar Ölçeği, bireylerin kişilerarası ve kişisel çatışma çözümleri süreçlerinde kendilerini ne kadar yetkin gördüklerini ve bu becerileri geliştirmeye yönelik ne düzeyde bir ihtiyaç duyduklarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, N. Koruklu ve arkadaşları tarafından 2015 yılında Türkçe'ye uyarlanmış ve geçerlik/güvenirlilik çalışmaları tamamlanmıştır. Yapısal olarak 19 maddeden oluşan tek boyutlu bir ölçektir. Yanıtlar, 5'li Likert ölçeği formatında toplanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çatışma Çözme Becerileri, İhtiyaçlar Ölçeği, Psikometrik Ölçek, Uyarlama, Tek Boyutlu Yapı, Likert ölçeği

Yazarlar

Nermin Koruklu, Turan Totan, A. G. A. S. Sağkal

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları çatışma çözümleri durumlarını yönetme becerilerine yönelik algılanan güçlük seviyelerini ve bu becerileri edinme veya geliştirme konusundaki ihtiyaç düzeylerini belirlemektir. Bu araç, özellikle eğitim ve psikolojik danışmanlık alanlarında, bireylerin hangi çatışma çözümleri becerileri konusunda desteğe en çok gereksinim duyduklarını tespit etmek için kritik bir öneme sahiptir.

Ölçek, katılımcıların çeşitli çatışma durumlarıyla başa çıkma stratejilerini ne kadar "çok kolay" (5) veya "çok zor" (1) olarak değerlendirdiğini sorgulayarak, zorluk algısı üzerinden beceri gelişimine yönelik ihtiyaçları dolaylı yoldan ölçmektedir. Bu sayede, hedeflenen müdahale programlarının tasarlanmasına olanak tanır.

Yapı

Çatışma Çözme Becerilerine Yönelik İhtiyaçlar Ölçeği, psikolojik yapıyı itibarıyla bireylerin çatışma yönetimine dair öz-yeterlilik algılarındaki eksiklikleri veya gelişim alanlarını belirlemeye odaklanır. Ölçek, faktör analizi sonuçlarına göre tek bir temel boyutta toplanmıştır. Bu tek boyut, genel olarak bireyin çatışma durumlarını etkili bir şekilde çözmeye yönelik duyduğu bütünsel ihtiyaçı temsil eder.

Ölçek toplam 19 maddeden oluşmaktadır. Maddeler, katılımcıların bir çatışma durumunu yönetme eylemini ne kadar kolay veya zor bulduğunu değerlendirmesini gerektirir. Yüksek puanlar,

katılımcıların ilgili beceriyi uygulama konusunda kendini rahat hissettiğini (ihtiyaçın düşük olduğunu), düşük puanlar ise beceriyi uygulamada zorlandığını ve dolayısıyla yüksek bir eğitim/gelişim ihtiyacı olduğunu gösterir.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması Koruklu, Totan ve Saikal (2015) tarafından gerçekleştirilmiştir. Orijinal kaynaktaki spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, referans makalesinin başlığında, uyarlama sürecinde ölçeğin yapısal ve kriter geçerliliği çalışmaları yapıldığını doğrulamaktadır.

Genellikle uyarlama çalışmaları, yapı geçerliliğini test etmek amacıyla faktör analizi uygulanır. Bu ölçek için yapılan analizler, 19 maddenin tek bir tutarlı faktör altında toplandığını göstermiştir, bu da ölçeğin amaçlanan yapıyı ölçtüğüne dair kanıt sunmaktadır.

Güvenilirlik

2015 yılında yürütülen uyarlama çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek için güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. İç tutarlılık, ölçeği oluşturan 19 maddenin aynı temel yapıyı ne derece tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösteren önemli bir psikometrik özelliktir.

Çatışma Çözme Becerilerine Yönelik İhtiyaçlar Ölçeği'nin güvenilirliğine dair kesin katsayılar (örneğin, Cronbach Alfa değeri) bu özet bilgide sunulmamış olsa da, yayınlanan akademik çalışmada bu değerlerin rapor edildiği varsayılmaktadır. Ölçeğin tek boyutlu yapısı, yüksek iç tutarlılık gereksinimini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemek amacıyla gerçekleştirilen faktör analizi (muhtemelen Açıklayıcı veya Doğrulayıcı Faktör Analizi), ölçeğin 19 maddesinin tek bir baskın boyut etrafında toplandığını ortaya koymuştur. Bu tek boyutlu yapı, ölçeğin spesifik ve odaklanmış bir psikolojik ihtiyaç ölçtüğünü teyit etmektedir.

Tek faktörlü yapının korunması, ölçeğin puanlanması basit ve yorumlanması kolay olması sağlamaktadır. Kullanıcılar, tek bir toplam puan üzerinden bireyin çatışma çözme becerilerine yönelik genel ihtiyaç düzeyini hızlıca değerlendirebilirler.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: 19 maddeden oluşan, kendi kendine raporlama (self-report) tipinde bir ölçektir.

Derecelendirme: 5'li Likert ölçeği kullanılmaktadır. Seçenekler şu şekildedir: 1= çok zor, 5= çok kolay.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genç yetişkinler ve yetişkinler (Uyarlama çalışması üniversite öğrencileri veya genel yetişkin popülasyonu üzerinde yapılmış olabilir).

Yaş Grubu: Üniversite çağı ve üzeri.

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması yapıldığı spesifik örneklem bilgileri için orijinal makaleye başvurulmalıdır. Ancak ölçek, çatışma yönetimi ihtiyacı ölçmek için tasarlanmıştır ve geniş bir yetişkin yelpazesine uygulanabilir.

Test Metodolojisi: Katılımcılar, belirtilen çatışma durumları yönetme eylemlerini ne kadar zor veya kolay buldukları ifade etmesi istenir. Yüksek puanlar yüksek beceri algısını, düşük puanlar ise yüksek gelişim ihtiyacı ifade eder.

İzinler & Ücret ve Test Yaşı

Test Yaşı: Türkçe uyarlama ve psikometrik çalışmalar 2015 yılında yayımlanmıştır.

Sorumlu Yazar İletişim: Ölçeğin kullanımı ve izinleri hakkında bilgi almak için sorumlu yazar Nermin Konuklu ile nonerkoruklu@gmail.com adresi üzerinden iletişime geçilebilir.

Erişim Bağlantıları: Ölçeğin yayımlandığı dergiye ait bağlantı: uvf.ulakbim.gov.tr.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: catisma-cozme-becerilerine-yonelik-ihhtiyaclar-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Koruklu, N., Totan, T., & Sağkal, A. G. A. S. (2015). Çatışma Çözme Becerilerine Yönelik İhtiyaçlar ve Çatışma Durumları Yönetme Becerileri Ölçeklerinin geçerlik ve güvenilirliği. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(2), 17-32.

Çatışma Çözme Becerilerine Yönelik İhtiyaçlar Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri, orijinal kaynak içerikte sağlanmamıştır. Bu bölüm, ölçek maddeleri temin edildiğinde doldurulmak üzere ayrılmıştır.

Mevcut kaynak içerik, ölçek maddelerini içermemektedir. Ancak ölçek 19 maddeden oluşmaktadır.